

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/38/2023
Identifikačné číslo spisu: 8114212098
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:8114212098.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu Mesto Lipany, Krivianska 1, Lipany, IČO: 00 327 379, zastúpeného JP Advokátska kancelária s.r.o., Adlerova 2189/22, Košice, IČO: 56 422 105, proti žalovanému 1/ EUBIRAC, a.s., (pôvodne EURO-BUILDING, a.s.), so sídlom Podunajská 23, Bratislava, IČO: 35 683 066, zastúpenému Advokátska kancelária CIMRÁK s.r.o., Štefanikova 7, Nitra, IČO: 36 868 876, a žalovanému 2/ Ing. arch. Marek Józef Gryglak - STRIX, Lipovce 228, Lipovce, IČO: 32 921 535, o zaplatenie 40 595,12 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 2Cob/3/2023-633 zo dňa 27. marca 2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného 1/ o d m i e t a.

II. Žalobcovi n e p r i z n á v a proti žalovanému 1/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 21Cb/125/2014-189 zo dňa 7. júla 2015 o návrhu žalobcu na zaplatenie sumy 40 595,12 eura s príslušenstvom rozhodol tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne samostatným rozhodnutím v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením č.k. 2Cob/103/2015-220 z 29. septembra 2016 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie následne v intenciách zrušujúceho rozhodnutia, pripustil zmenu petitu žaloby a rozsudkom č.k. 21Cb/125/2014-255 z 21. marca 2017 rozhodol tak, že žalovaných zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 40 595,12 eura spolu s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 40 595,12 eura od 1. novembra 2013 do zaplatenia. Zároveň žalobcovi priznal voči žalovaným nárok na náhradu

trov konania v rozsahu 100 %.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej aj odvolací súd*) na odvolanie žalovaných rozsudkom č.k. 2Cob/21/2018-352 z 11. decembra 2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, keď konštatoval jeho vecnú správnosť v celom rozsahu. Úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným zviazaným spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 %.

4. Na základe dovolania podaného žalovaným 1/ Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Obdo/67/2019 zo 16. októbra 2019 dovolanie žalovaného 1/, smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, odmietol podľa § 447 písm. e) CSP.

5. Dovolací súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že z priloženej plnej moci udelenej žalovaným 1/ na zastupovanie spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o. nevyplýva, že by sa vzťahovala na predmetné konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku žalovaného 1/. Plná moc sa vzťahuje na vec, predmetom ktorej je uplatnenie nároku voči Ing. arch. Marekovi Józefovi Griglákovi - STRIX, so sídlo v Lipovci č. 228, IČO: 32 921 535 (tzn. voči subjektu vystupujúcemu v danom konaní ako žalovaný 2/) a je časovo obmedzená do právoplatného skončenia veci. Rozsah plnej moci je jasne vymedzený, pričom zahŕňa len základné konanie, ktorým je potrebné chápať konanie na súde prvej inštancie a prípadne odvolacie konanie, ktoré sa končí právoplatným rozhodnutím vo veci. Poukázal na to, že navyše ani plná moc predložená súdu prvej inštancie v základnom konaní (založená v súdnom spise na č. l. 70) sa nevzťahuje na konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Rovnako je udelená len do času právoplatného skončenia predmetného konania. V neposlednom rade dovolací súd zdôraznil, že z obsahu plnej moci nie je možné vyvodiť, že by bola viazaná, resp. by súvisela s predmetným konaním žalobcu proti žalovaným 1/ a 2/ o zaplatenie 40 595,12 eura s príslušenstvom vedeným pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 21Cb/125/2014. Predmet konania, na ktorý sa udelená plná moc vzťahuje, je splnomocniteľom jasne vymedzený ako nárok voči Ing. arch. Marekovi Józefovi Griglákovi - STRIX, so sídlom v Lipovci č. 228, IČO: 32 921 535 (tzn. voči žalovanému 2/) hoci v posudzovanej veci sa jedná o konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku podanom žalovaným 1/ voči rozsudku odvolacieho súdu č.k. 2Cob/21/2018-352 z 11. decembra 2018. Nakoľko dovolateľ bol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP odvolacím súdom poučený, v konkrétnom prípade neprichádzala do úvahy možnosť výzvy na odstránenie uvedeného nedostatku plnej moci súdom prvej inštancie.

6. S poukazom na § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP priznal žalobcovi voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

7. Na základe ústavnej sťažnosti žalovaného 1/ Ústavný súd SR nálezom č.k. III. ÚS 431/2020-53 z 24. marca 2022 okrem iného zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/67/2019 zo 16. októbra 2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie najvyššieho súdu zrušil konštatujúc, že situácia sťažovateľa vyžadovala od najvyššieho súdu prístup „priateľský“ k základnému právu sťažovateľa na súdnu ochranu i jeho právu na spravodlivé súdne konanie. Vyslovil názor, že najvyšší súd mohol náležitou reakciou na žiadosť o nahliadnutie do súdneho spisu napomôcť plnohodnotnejšej realizácii prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v dovolacom konaní. Keď advokát, prezentujúci sa ako splnomocnený zástupca dovolateľa, žiadal o nahliadnutie do spisu, bolo povinnosťou najvyššieho súdu buď oznámiť žiadateľovi nedostatok právneho zastúpenia vyplývajúci z (nesprávnej) plnej moci priloženej k dovolaniu, alebo umožniť advokátskej kancelárii nahliadnutie do spisu po dodatočnom predložení plnej moci na zastupovanie sťažovateľa v dovolacom konaní.

8. Nakoľko žalovaný 1/ následne splnenie podmienky právneho zastúpenia preukázal, zaoberal sa dovolací súd prípustnosťou podaného dovolania.

9. Na základe dovolania žalovaného 1/ Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Obdo/23/2022 zo 14. decembra 2022 rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Cob/21/2018-352 z 11. decembra 2018 vo vzťahu k žalovanému 1/ zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia dovolací súd konštatoval, že v posudzovanej právnej veci z obsahu spisu vyplýva, že súčasťou odvolania žalovaného 1/ bola žiadosť, aby odvolací súd v prípade, ak bude rozhodovať o spore bez nariadenia pojednávania upovedomil elektronicky na ním uvedenej e-mailovej adrese cimrak.advokat@gmail.com jeho právneho zástupcu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Odvolací súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku v danej veci na svojej úradnej tabuli a na webovej stránke súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením dňa 3. decembra 2018, avšak v spise sa nenachádza dôkaz o tom, že toto oznámenie bolo právnenému zástupcovi žalovaného 1/ odoslané aj elektronickými prostriedkami na určenú e-mailovú adresu (dispozícia sudcu na č. l. 348) tak, ako o to požiadal žalovaný 1/ v podanom odvolaní. Za tejto situácie je možné konštatovať, že si odvolací súd vo vzťahu k žalovanému 1/ nesplnil povinnosť vyplývajúcu z § 219 ods. 3 CSP.

11. Ďalej dovolací súd konštatoval, že z obsahu spisu nie je zrejmé, z čoho vyplývalo oprávnenie sudkyne JUDr. Zuzany Berežnej v zmysle § 222 CSP podpísať prvopis rozsudku za JUDr. Jaroslava Kanderku, ktorý odvolaním napadnutý rozsudok vyhlásil. Nemožno tak bezpečne určiť, či išlo o sudkyňu na to skutočne oprávnenú na základe rozvrhu práce, prípadne, že bola oprávnená tak urobiť na základe iného poverenia. Pritom žalovaný 1/ navyše v odvolaní namietal, že menovanou sudkyňou malo dôjsť k podpisu prvopisu rozsudku, ale aj k jeho samotnému vypracovaniu, teda, že rozsudok bol vyhotovený iným než zákonným sudcom. Na uvedenú námietku žalovaného 1/ odvolací súd v odôvodnení jeho rozsudku nereagoval.

12. Vychádzajúc z uvedeného, dospel dovolací súd k záveru, že postupom odvolacieho súdu došlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá porušenie práva žalovaného 1/ na spravodlivý súdny proces, preto rozhodnutie odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa žalovaného 1/ podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu podľa § 450 CSP na ďalšie konanie.

13. Krajský súd v Prešove ďalším uznesením č.k. 2Cob/3/2023-633 zo dňa 27. marca 2023 pripustil späťvzatie žaloby vo vzťahu k žalovanému 1/, vo vzťahu k žalovanému 1/ zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavil a žalobcovi proti žalovanému 1/ priznal nárok na náhradu trov konania.

14. Po citácii ustanovenia § 370 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd uviedol, že späťvzatie návrhu na začatie konania je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania (sporovej strany) s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania. Týmto úkonom navrhovateľ prejavuje vôľu, aby súd vo veci nekonal a vo veci meritórne nerozhodol. Toto právo mu patrí od začatia konania až do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, teda právo vziať svoj návrh späť ostáva navrhovateľovi aj po tom, ako už v spore rozhodol prvoinštančný súd, ale jeho rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť. Vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia návrhu je limitovaná výlučne a len dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie nemožno zastaviť.

15. Dôkazné bremeno existencie takýchto vážnych dôvodov potom v konaní nesie protistrana. Uviedol, že Civilný sporový poriadok otázku existencie vážnych dôvodov nesúhlasu so späťvzatím návrhu na začatie konania nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie zreteľ na jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku a hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi stranami a dopad na postavenie strán, najmä žalovaného, s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov. Poukázal na to, že z takýchto zásad vychádzalo aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/136/2010, ktoré riešilo stav ešte podľa predchádzajúceho procesného predpisu, ale tieto zásady sú aplikovateľné aj v súčasnej právnej praxi za účinnosti Civilného sporového poriadku.

16. Poukázal na to, že v predmetnej veci odvolací súd v predchádzajúcom rozhodnutí 2Cob/21/2018-352 z 11. decembra 2018 venoval pozornosť vecnej stránke predmetného sporu, týkajúcej sa uplatnených nárokov proti žalovaným 1/ a 2/, odvodeným od uzavretej zmluvy o dielo zo dňa 14. mája 2010. V tejto súvislosti uviedol, že ani dovolací súd vo vzťahu k týmto záverom týkajúcim sa skutkovej stránky veci i právneho posúdenia veci, nevyvodil dôsledky, ktoré by v zmysle viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu mali byť aplikovateľné v novom konaní pred odvolacím súdom. So zreteľom na uvedené vyslovil názor, že niet dôvodu v súvislosti s posudzovaním dispozitívneho úkonu žalobcu, týkajúceho sa späťvzatia žalobného návrhu, od týchto záverov upustiť, resp. na nich netrvať. Pri posudzovaní vážnosti dôvodov, pre ktoré žalovaný nesúhlasí so späťvzatím žaloby, bral na zreteľ i to, čo sporovým stranám dal odvolací súd na vedomie vo výzve súvisiacej s prípadnou zmenou skutočností, ktoré mohli nastať po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu. Poukázal na judikatúru uvedenú vo výzve odvolacieho súdu z 3. marca 2023, adresovanú sporovým stranám, ktorá jednoznačne vychádza z toho, že ak po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu bolo plnené, nemožno privodiť stav, ktorým by sa nanovo vytvoril nový exekučný titul pre vymáhanie pohľadávky, ktorá bola predmetom tohto konania. Ak by žalobca nezobral žalobný návrh späť, už len táto samotná skutočnosť pri aplikácii ustanovenia § 217 ods. 1 CSP (aj v zmysle judikatúry uvedenej vo výzve), by viedla k záveru o zamietnutí žaloby. Zdôraznil, že skutkovým a právnym dôvodom zamietnutia žaloby proti žalovanému v 1/ rade by však neboli iné skutočnosti, ako tie, ktoré viedli súd prvoinštančný i odvolací v predchádzajúcom rozhodnutí k vyhovneniu žalobnému návrhu, ale to, že došlo k zániku záväzku splnením. Ak žalovaný poukazoval na to, že v odvolacom konaní nie je už oprávnený podať vzájomný návrh na vymáhanie plnenia, ktoré poskytol žalobcovi po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, že túto skutočnosť nepovažoval za taký vážny dôvod, pre ktorý by nebolo možné akceptovať dispozitívny úkon žalobcu, ktorým nakladal s podanou žalobou.

17. Ani námietky, ktoré sa týkajú sudcu súdu prvej inštancie, ktorý písomné vyhotovenie rozhodnutia vypracoval a podpísal, nemal za také, pre ktoré by nemal byť akceptovaný dispozitívny úkon žalobcu s podanou žalobou, ktorou zobral žalobný návrh proti žalovanému späť. Pre dlhodobú práceneschopnosť, pretrvávajúcu obdobie dlhšie než 6 týždňov, volil predseda Okresného súdu Prešov alternatívu prerozdeľovania spisov práceneschopného sudcu JUDr. Kanderku. Poukázal na ustanovenia § 51 ods. 4 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z ktorého plynie, že ak z odseku 5 nevyplýva inak, náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny, prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade dlhodobej, 6 týždňov presahujúcej neprítomnosti zákonného sudcu, ktorému bola vec pridelená. V predmetnej veci rozsudok vyhlásil zákonný sudca (sudca, ktorému bola vec pôvodne pridelená, ktorý realizoval dokazovanie). Ak vec bola potom prerozdelená inému sudcovi po vyhlásenom rozhodnutí (v súlade s vydaným dodatkom k rozvrhu práce a s § 51 ods. 4 písm. a) Zákona o súdoch) a tento sudca v písomnej podobe vypracoval toto rozhodnutie a jeho písomné odôvodnenie zodpovedá stavu zistených poznatkov zaznamenaných v obsahu spisu, nemôže byť táto skutočnosť dôvodom pre záver o konaní nezákonným sudcom. Ďalej odvolací súd uviedol, že vo veci po vyhlásení rozsudku sudcom, ktorému vec bola pridelená, písomné vyhotovenie rozsudku a jeho podpísanie realizoval sudca, ktorému vec bola prerozdelená podľa § 51 ods. 4 písm. a) Zákona o súdoch. Vyslovil názor, že len samotná skutočnosť založená na tom, že písomné vyhotovenie rozhodnutia nebolo realizované v zákonom určených lehotách, a teda lehota na písomné vyhotovenie rozhodnutia a jeho expedíciu nebola zachovaná, nemôže privodiť záver o tom, že rozhodnutie je vecne nesprávne a že by nebol vo veci dodržaný postup pri dlhodobej práceneschopnosti sudcu, keď toto rozhodnutie vypracoval a podpísal sudca, ktorému vec bola prerozdelená.

18. Preto odvolací súd ani túto skutočnosť nevyhodnotil ako dôvodnú námietku týkajúcu sa nezákonného sudcu, ktorá by znamenala vážny dôvod pre nepripustenie späťvzatia žaloby.

19. So zreteľom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že žalobca ako dominus litis účinne realizoval úkon, ktorým zobral žalobný návrh späť, neboli dôvodné prekážky pre to, aby toto späťvzatie žalobného návrhu proti žalovanému 1/ odvolací súd nepripustil, preto aj podľa ustanovenia § 470 ods. 1, 2 CSP odvolací súd späťvzatie žaloby proti tomuto žalovanému pripustil, rozsudok súdu prvej inštancie v časti

proti nemu (vychádzajúc z rozhodnutia dovolacieho súdu) zrušil a konanie zastavil. Dovolací súd nezrušoval rozsudok odvolacieho súdu vo vzťahu k žalovanému 2/, ktorý dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nepodal.

20. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd pri aplikácii ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 256 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Späťvzatie žalobného návrhu súviselo s plnením, ktoré poskytol žalovaný v konaní podľa predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie a súdu odvolacieho. Konštatoval, že ak aj z dôvodov predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu plynuli závery, ktoré sa týkali skutkovej stránky a právneho posúdenia veci samej (ktoré neboli výslovne vytknuté dovolacím súdom), odvolací súd nemá dôvod na to, aby nekonštatoval, že procesné zavinenie na zastavení tohto konania je na strane žalovaného, ktorý síce plnil na základe predchádzajúceho rozsudku, ale plnil na základe dôvodne podanej žaloby tak, ako to bolo upravené v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu. Preto odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovi patrí nárok na náhradu trov konania. Preto tento nárok aj žalobcovi proti žalovanému v 1/ rade predmetným uznesením priznal, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie vyšším súdnym úradníkom.

21. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu a to jeho časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov konania, podal dovolanie žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) vyvodzujúc prípustnosť aj dôvodnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP. Upriamil pozornosť na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2018, s. 1270), v ktorom okrem iného vyslovil, že „Ust. § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej.“ Dovolateľ konštatoval, že v danom prípade je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania (nie o výške trov konania), takže toto rozhodnutie ktorým sa pred dovolacím súdom konanie o tomto nároku s konečnou platnosťou skončilo, a teda ho možno z dôvodov zmätočnosti podľa § 420 CSP podrobiť prieskumu dovolacieho súdu.

22. Poukázal na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Obdo/23/2022 zo dňa 14. decembra 2022, v spore vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 21Cb/125/2014 a v odvolacom konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 2Cob/21/2018, zrušil odvolací rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V dôsledku zrušenia uvedeného odvolacieho rozsudku Najvyšším súdom Slovenskej republiky stratilo rozhodnutie súdu prvej inštancie právoplatnosť aj vykonateľnosť. Nakoľko tento rozsudok bol zrušený, bola úhrada tejto pohľadávky spornou, čo vyplýva aj z dôkazov založených v spise vedenom na príslušnom súde. Odvolací súd dovolaním napadnutým uznesením č.k. 2Cob/3/2023-663 zo dňa 27. marca 2023, vo vzťahu k žalovanému 1/, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavil, pričom žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania. V danom prípade podľa názoru žalovaného 1/ neobstoja závery odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí, že procesné zavinenie na zastavení konania je na strane žalovaného 1/, ktorý síce plnil na základe predchádzajúceho rozsudku, avšak plnil na základe dôvodne podanej žaloby. Zdôraznil, že žalovaný plnil na základe vtedy právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove, ktorým mu bola uložená povinnosť spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/ zaplatiť žalobcovi sumu 40 595,12 eura s príslušenstvom. Zdôraznil, že poskytnutým plneniam žalobcovi, na základe predchádzajúceho rozsudku, nedošlo zo strany žalovaného 1/ k dobrovoľnému plneniu, resp. plneniu z dôvodu hrozby neúspechu v predmetnom konaní. Naopak žalovaný 1/ popieral nárok žalobcu v priebehu celého konania a poskytnutím plnenia si len plnil povinnosť, ktorá mu bola uložená predchádzajúcim právoplatným rozsudkom, aby sa tak vyhol prípadným exekučným konaniam. Nakoľko bol tento rozsudok zrušený, je úhrada tejto pohľadávky spornou, čo vyplýva aj z dôkazov založených v spise. Poukázal na to, že dovolací súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1Obdo/23/2022 zo 14. decembra 2022 jasne konštatoval nezákonnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, toto zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Z neprávosti preto nemôže vzniknúť právo, a teda ani právo na nárok na náhradu trov konania. Nie je preto

na mieste, aby odvolací súd v danom prípade sankcionoval žalovaného za správanie, ktoré bolo vynútené takýmto nezákonným rozhodnutím toho istého súdu. Označil za úplne irelevantné, či sa dovolací súd v zrušujúcom rozhodnutí zaoberal skutkovou a právnou stránkou veci. Samotné posúdenie dôvodnosti žaloby by muselo byť tak či tak, s ohľadom na nezákonné rozhodnutie súdu prvej inštancie, vykonané opakovane. Za predčasné preto označil závery odvolacieho súdu o dôvodnosti žaloby.

23. Ďalej dovolateľ uviedol, že z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktorým rozhodol o priznaní náhrady trov odvolacieho konania v prospech žalobcu, vyplýva, že jeho právny záver bol výsledkom aplikácie predovšetkým ust. § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Poukázal na to, že v citovanom ustanovení je vyjadrená zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie, ktorá dopĺňa zásadu úspechu v spore, ktorou je ovládané rozhodovanie o náhrade trov konania. Jej zmyslom je sankčná náhrada trov konania, uložená tomu, kto zastavenie konania procesne zavinil. Pojem procesné zavinenie procesný poriadok nevymedzuje, ide však o inštitút procesného práva, rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie zodpovednosti za zavinenie sú preto skutočnosti, ktoré vznikli po začatí konania. „Zavinenia“ je potrebné interpretovať vo vzťahu príčinnej súvislosti, pričom príčinou je správanie strany, alebo i náhoda. Zavinenie je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, inak by išlo o posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej. S ohľadom na uvedené nemohol odvolací súd v napadnutom rozhodnutí bez ďalšieho svojvoľne konštatovať hmotnoprávnu dôvodnosť žaloby s ohľadom na závery týkajúce sa skutkovej stránky a právneho posúdenia vyplývajúce z predchádzajúceho rozsudku a obmedziť sa v tomto smere na tvrdenie, že tieto neboli dovolacím súdom vytknuté. Odvolací súd podľa názoru žalovaného dospel k iracionálnemu záveru, podľa ktorého jednak zastavenie konania bolo zapríčinené z dôvodov na strane žalovaného 1/, ale tiež, že žaloba bola podaná dôvodne. Výslovil názor, že vzhľadom na popísaný špecifický priebeh súdneho konania treba hodnotiť aplikáciu § 256 ods. 1 CSP, ktorú odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania uplatnil ako celkom nesprávnu. Výklad právnej normy odvolacím súdom, ktorý v situácii, keď dovolací súd zrušil predchádzajúce rozhodnutie, konštatoval úspech žalobcu, resp. zavinenie zastavenia konania žalovaným 1/, označil žalovaný 1/ za ústavne neakceptovateľný.

24. Podľa názoru žalovaného 1/ sa odvolací súd nedostatočne vysporiadal s otázkou dôvodnosti žaloby, nakoľko dôvodnosť sa v danom prípade posudzuje z hľadiska vzťahu k výsledku, správania žalovaného 1/ k požiadavkám žalobcu. Žalovaný 1/ však v predmetnom konaní neakceptoval nárok uplatnený žalobcom a žiadnym spôsobom ho neuznal. Plnenie žalobcovi poskytol na základe predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia súdu, ktoré však bolo z dôvodu nezákonnosti dovolacím súdom zrušené. Predmetné konanie žalovaného 1/ sa preto, podľa jeho názoru, nemohlo posudzovať ako plnenie po podaní žaloby, z ktorého by bolo možné jednoznačne ustáliť, že žalovaný 1/ procesne zavinil zastavenie konania. Za tohto stavu vyhodnotenie zavinenia na zastavení konania na strane žalovaného 1/ považoval ústavný súd v inej obdobnej veci za nesprávne, rozporné s princípmi spravodlivosti (II. ÚS 157/2019 zo dňa 20. februára 2020). Podľa názoru žalovaného odvolací súd pochybil pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania a závery odvolacieho súdu nie sú v tomto smere dostatočné a presvedčivé.

25. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby NS SR z vyššie uvedených dôvodov zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 11. decembra 2018 č. k. 2Cob/21/2018-352 v časti týkajúcej sa trov konania a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie, alebo aby uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 11. decembra 2018, č.k. 2Cob/21/2018-352 zmenil tak, že žiadnej zo strán neprizná nárok na náhradu trov konania. (Dovolateľ mal zrejme na mysli uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 2Cob/3/2023-633 zo dňa 27. marca 2023 ako to vyplýva z úvodnej časti ním podaného dovolania - poznámka dovolacieho súdu). Rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Cob/21/2018-352 z 11. decembra 2018 vo vzťahu k žalovanému 1/ bol zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie už uznesením NS SR č. k. 1Obdo/23/2022-547 zo 14. decembra 2022

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr skúmal, či

dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

27. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

28. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu.

29. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

30. Dovolaateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolaateľ v nepresvedčivom, nedostatočnom odôvodnení uznesenia a nesprávnosti záverov odvolacieho súdu týkajúcich sa procesného zavinenia a dôvodnosti podanej žaloby.

31. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné právo. Preto, aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom (t. j. postupom priečiacim sa zákonu) znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Postupom súdu však možno rozumieť len samotný priebeh konania, nie rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného návrhu (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/228/2017, sp. zn. 2Cdo/220/2017, sp. zn. 3Cdo/110/2017, sp. zn. 4Cdo/128/2017, sp. zn. 5Cdo/45/2018, sp. zn. 7Cdo/35/2018, sp. zn. 8Cdo/56/2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017).

32. Pokiaľ žalovaný 1/ namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, spočívajúci v nedostatočnom odôvodnení jeho rozhodnutia a tiež v právne irelevantnej argumentácii odvolacieho súdu, dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 383/06). Strana sporu má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci sa o prípad nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia nejedná, pretože skutkové a právne závery, obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, nepovažuje dovolací súd za zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

33. K námietke žalovaného 1/ ohľadom právnej irelevancie záveru odvolacieho súdu, že procesné

zavinenie na zastavení konania je na strane žalovaného 1/, ktorý síce plnil na základe predchádzajúceho rozsudku avšak plnil na základe dôvodne podanej žaloby a tiež a nesprávnej aplikácie predovšetkým ustanovenia § 256 ods. 1 CSP, najvyšší súd poznamenáva, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 188/06). K arbitrárnosti a zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (nález sp. zn. II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17). O taký prípad však v danej veci nejde. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, v časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov konania vyplývajú v dostatočnom rozsahu dôvody jeho rozhodnutia. Z odseku 20 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu je zrejmé, že za rozhodujúce odvolací súd považoval poskytnutie plnenia žalovaným 1/ a to na základe právoplatného rozsudku, ktorým bolo žalobe žalobcu vyhovené v celom rozsahu.

34. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

35. Dovolateľ ďalej tvrdil, že zo strany odvolacieho súdu došlo k nerešpektovaniu právneho názoru vysloveného Ústavným súdom Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 157/2019 zo dňa 20. februára 2020. Dovolací súd však v súvislosti s touto námietkou poukazuje na to, že právnym názorom vysloveným ústavným súdom v uvedenej veci nie je v inej právnej veci viazaný.

36. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je podľa dovolacieho súdu dostatočne zrejmé, z akých dôvodov, z ktorých osvedčených skutočností a dôkazov súd vychádzal, akými úvahami sa riadil, ako ich posudzoval a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu.

37. Je pravdou, že žalovaný 1/ plnil až na základe právoplatného rozsudku, ktorý bol neskôr zrušený, ale tak ako to konštatoval ÚS SR v náleze II. ÚS 18/2016-78 z 9. februára 2017, zrušeným právoplatným rozsudkom bola aj v prejednávanej veci len deklarovaná (nie konštituovaná) existencia hmotnoprávneho dôvodu plnenia. Samotné právoplatné rozhodnutie preto nepredstavovalo právny dôvod plnenia, ale len formu autoritatívnej súdnej ochrany dôsledkov existencie tohto právneho dôvodu. Znamená to, že zrušeným právoplatným rozsudkom bola len deklarovaná (nie teda konštituovaná) existencia hmotnoprávneho dôvodu plnenia. Právoplatný rozsudok súdu, tak ako to konštatoval v uvedenom náleze ústavný súd, bude právnym dôvodom plnenia len vtedy, ak sa právoplatnosťou rozsudku konštitujú práva a povinnosti subjektov právnych vzťahov. So zreteľom na uvedené nepovažoval dovolací súd námietky žalovaného 1/, že poskytnutím plnenia nezavinil zastavenie konania, za dôvodné. Tak, ako konštatoval ústavný súd, zrušený rozsudok nepredstavoval právny dôvod plnenia. Žalobcom uplatnený nárok žalovaný 1/ v celom rozsahu splnil, pre chovanie žalovaného 1/ teda žalobca nemal rozumný dôvod v konaní ďalej pokračovať. Napokon ani žalovaný 1/ v dovolaní netvrdil, že by ním poskytnuté plnenie žiadal od žalobcu vrátiť.

38. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že procesným postupom odvolacieho súdu nedošlo k tomu, že by súd znemožnil žalovanému 1/, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces /§ 420 písm. f) CSP/.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného 1/ podľa § 420 písm. f) CSP nie je procesne daná, preto jeho

dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

40. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože mu podľa obsahu spisu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli a to v súlade s čl. 17 Základných princípov CSP, zakotvujúcich procesnú ekonómiu.

41. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.